

Quickscan

In het kader van de Wet natuurbescherming en Interim

Omgevingsverordening 2020

Plangebied: Wilgenborgh, Waverveen

Opsteller(s): K.J. van veen

Quicksan

In het kader van de Wet natuurbescherming en Interim Omgevingsverordening 2020

Ondertitel	Plangebied: Wilgenborgh, Waverveen
Opsteller(s)	K.J. van Veen
Datum	09-04-2021
Versienummer	01
Rapportkenmerk	ER20210322v01
Aantal pagina's	47
Opdrachtgever	BWZ ingenieurs
Contactpersoon	R.M. Crooij
Kwaliteitscontrole	L. Boon
Wijze van citeren	Veen, K.J. van, 2021. Quicksan. In het kader van de Wet natuurbescherming en Interim Omgevingsverordening 2020. Plangebied: Wilgenborgh, Waverveen. Rapportkenmerk: ER20210322v01. Ecoresult B.V., Dordrecht.

Ecoresult B.V.
Van Ravesteyn-erf 156
3315 DK Dordrecht
078 75 184 12
info@ecoresult.nl
www.ecoresult.nl

© copyright Ecoresult B.V. 2021

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende.

Ecoresult B.V. kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding.....	6
1.1	Aanleiding.....	6
1.2	Doel.....	6
1.3	Onderzoeksmethodiek.....	7
1.4	Leeswijzer.....	8
2	Toelichting onderzoekskader.....	9
2.1	Wet natuurbescherming.....	9
2.1.1	Bescherming van gebieden.....	9
2.1.2	Bescherming van soorten.....	9
2.1.3	Bescherming van houtopstanden.....	10
2.2	Interim Omgevingsverordening 2020.....	11
3	Omschrijving plangebied.....	13
3.1	Algemeen.....	13
3.2	Beschrijving.....	13
3.3	Geplande ingrepen.....	14
3.3.1	Omschrijving werkzaamheden.....	14
3.3.2	Werkplanning, werktijden en realisatieperiode.....	17
3.3.3	Methode uitvoering: materieel en werkwijze.....	17
3.3.4	(ontwerp-)tekening.....	17
4	Onderzoeksresultaten beschermde gebieden.....	18
4.1	Wet natuurbescherming.....	18
4.1.1	Natura 2000.....	18
4.2	Interim Omgevingsverordening 2020.....	19
4.2.1	Natuurnetwerk Nederland.....	19
4.2.2	Weidevogelkerngebied.....	23
5	Beschermde houtopstanden.....	24
6	Onderzoeksresultaten beschermde soorten.....	25
6.1	Soorten Vogelrichtlijn.....	25
6.1.1	Bronnenonderzoek.....	25
6.1.2	Verkennend veldonderzoek.....	25
6.1.3	Effectbeoordeling en toetsing.....	27
6.2	Soorten Habitatrichtlijn.....	29
6.2.1	Bronnenonderzoek.....	29
6.2.2	Verkennend veldonderzoek.....	29
6.2.3	Effectbeoordeling en toetsing.....	32
6.3	Nationaal beschermde soorten.....	35
6.3.1	Bronnenonderzoek.....	35
6.3.2	Verkennend veldonderzoek.....	35
6.3.3	Effectbeoordeling en toetsing.....	37
6.4	Invasieve exoten.....	37
7	Conclusies en aanbevelingen.....	39
7.1	Algemeen.....	39
7.2	Beschermde gebieden.....	39
7.2.1	Wet natuurbescherming.....	39
7.2.2	Omgevingsverordening Utrecht.....	39
7.3	Beschermde houtopstanden.....	40
7.4	Beschermde soorten.....	40
7.4.1	Soorten Vogelrichtlijn.....	40

7.4.2 Soorten Habitatrichtlijn.....	41
7.4.3 Nationaal beschermde soorten.....	41
7.5 Invasieve exoten.....	42
7.6 Samenvatting benodigd onderzoek.....	42
7.7 Aanbevelingen.....	42
8 Geraadpleegde bronnen.....	43
8.1 Literatuur.....	43
8.2 Internet.....	43
Bijlage 1 Foto-impressie plangebied.....	45

1 Inleiding

1.1 *Aanleiding*

In opdracht van de BWZ ingenieurs heeft Ecoresult B.V. een quickscan uitgevoerd voor het plangebied genaamd: Wilgenborgh, Waverveen. De aanleiding voor dit verzoek is de voorgenomen herontwikkeling binnen het plangebied waarvoor een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk is (zie verder hoofdstuk 3.3). Deze voorgenomen ontwikkelingen kunnen schadelijke effecten hebben op beschermde soorten en natuurgebieden. Wet- en regelgeving voor flora, fauna en natuurgebieden kan hierdoor worden overtreden.

Deze quickscan zoomt in op de (mogelijke) effecten door de activiteiten en op welke wijze gehandeld kan worden. Het betreft een verdere aanvulling op een eerder uitgevoerde quickscan¹ en is onderdeel van dit totaalplan voor de gehele polder. In voorliggende rapportage wordt het plangebied afzonderlijk toegelicht, echter zijn er relevante raakvlakken zoals bij Beschermde Gebieden (Hoofdstuk 4).

Mochten de voorgenomen ontwikkelingen wijzigen dient voorliggend ecologisch onderzoek te worden geactualiseerd. De resultaten in voorliggende quickscan zijn drie jaar geldig.

1.2 *Doel*

Door middel van een oriënterend bronnen- en veldonderzoek zal worden onderzocht of de voorgenomen ontwikkelingen kunnen leiden tot:

- Overtreding van verbodsbepalingen voor (potentieel) aanwezige soorten flora en fauna. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).
- Een (significant) negatief effect op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).
- Overtreding van verbodsbepalingen voor (potentieel) aanwezige houtopstanden. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).
- Een (significant) negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Of negatief effect op anderzijds beschermde

¹ Van Veen, 2020

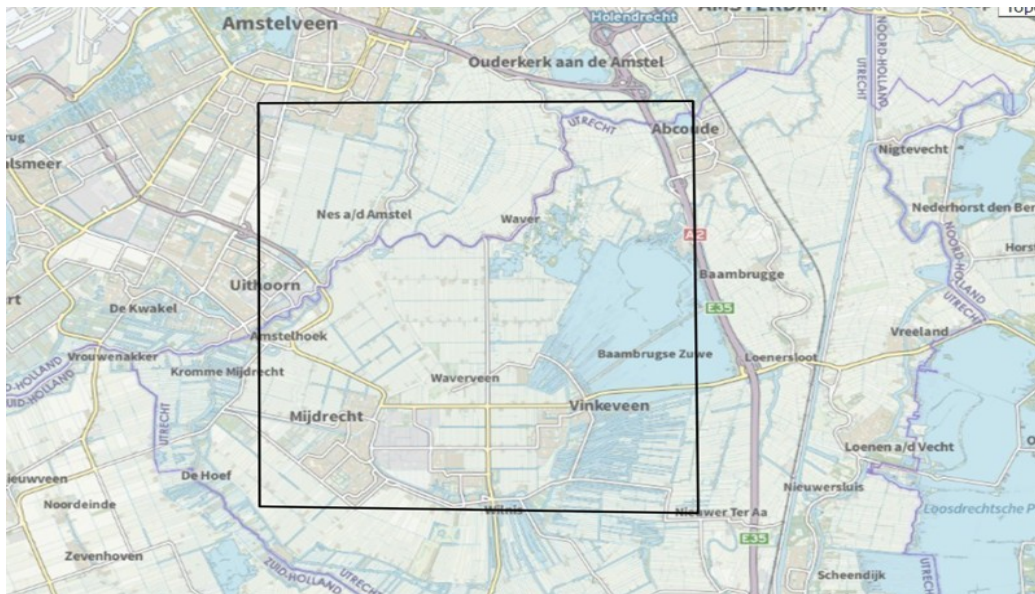
natuurgebieden op provinciaal niveau (o.a. bijzondere provinciale natuurgebieden, bijzondere provinciale landschappen, belangrijke weidevogelgebieden en strategische reservering natuur). In het kader van de Interim Omgevingsverordening 2020.

1.3 *Onderzoeksmethodiek*

De quickscan komt tot stand door middel van een verkennend veldonderzoek en bureaustudie.

- Het verkennend veldonderzoek is uitgevoerd op 17-03-2021 door K.J. van Veen, ecologisch deskundige² bij Ecoresult B.V. Tevens waren tevens Gert Luier (lid van de Wilgenborgh) en Rik Vinke (stagiair bij Ecoresult BV) aanwezig. Het complete plangebied alsmede een zone rondom het plangebied is – daar waar nodig met hulp van een verrekijker en een zaklamp – onderzocht.
- Ten behoeve van de bureaustudie is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd om een indruk te krijgen van de aanwezigheid van beschermde soorten rondom het plangebied tot een afstand van 5 kilometer tot het plangebied. De tabellen in hoofdstuk 6 zijn gebaseerd op waarnemingen uit de NDFF database van de afgelopen 5 jaar in het weergeven grid (zie Afbeelding 1). Op basis van het bronnenonderzoek en de aanwezige habitats was een goede inschatting van de potenties en aan- of afwezigheid van de beschermde soorten te maken.
- Voor het onderzoek naar beschermde natuurgebieden en houtopstanden is gebruik gemaakt van de online viewers die de provincie ter beschikking heeft gesteld. Hierdoor zal in deze quickscan altijd aan actueel beeld worden weergegeven van gebiedsgrenzen, doelstelling etc.

2 Voor een definitie van ecologisch deskundige wordt verwezen naar:
<https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/ruimtelijke-ingrepen/ontheffing-vrijstelling/ecologisch-deskundige>

Afbeelding 1: Grid waarbinnen NDFF-waarnemingen zijn gezocht. De rode cirkel geeft het plangebied weer. Bron: NDFF.

1.4 Leeswijzer

In deze rapportage wordt allereerst het kader beschreven waar aan getoetst wordt. Vervolgens wordt het plangebied en de geplande activiteiten beschreven. Hierna worden per beschermingsregime de voor het plangebied relevante beschermde gebieden en beschermde soorten en houtopstanden beschreven en beoordeeld. In de conclusie worden de resultaten van dit oriënterend onderzoek samengevat en wordt (indien van toepassing) geadviseerd welk nader onderzoek noodzakelijk is. Afgesloten wordt met een bronvermelding en een fotobijlage van het oriënterend veldbezoek.

2 Toelichting onderzoekskader

2.1 *Wet natuurbescherming*

De Wet Natuurbescherming (Wnb) regelt de bescherming van beschermde natuurgebieden (Natura 2000) en regelt de soortbescherming. De provincies zijn voor de Wet Natuurbescherming het bevoegd gezag en regelt tevens de vergunning en ontheffingen. De bescherming van de Wet Natuurbescherming is grofweg op te delen in 3 categorieën.

2.1.1 Bescherming van gebieden

De Wnb richt zich met de bescherming van natuurgebieden uitsluitend op de Natura 2000-gebieden. De verschillende Natura 2000 gebieden zijn deels aangewezen voor specifieke Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en/of habitattypen. Invloeden (ook van buiten het Natura 2000 gebied) mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen. Daarnaast mag het oppervlakte van het Natura 2000 gebied niet worden aangetast.

2.1.2 Bescherming van soorten

De Wnb onderscheidt drie verschillende beschermingsregimes, met elk hun eigen verbodsbepalingen (zie tabel 1). De eerste twee categorieën zijn gebaseerd op de door de Europese Unie opgestelde Vogelrichtlijn (uit 1979) en de Habitatrichtlijn (uit 1992). Het derde beschermingsregime betreft soorten die niet op Europees niveau beschermd zijn, maar wel op landelijk niveau: de Nationaal beschermde soorten (in de wet aangeduid als “andere soorten”).

Voor de soorten binnen dit beschermingsregime geldt een onderzoeksplicht, en bij negatieve effecten een ontheffingsplicht. De provincies kunnen aangeven of zij soorten uit deze lijst willen vrijstellen van ontheffingsplicht. Naar deze soorten is nader onderzoek of een ontheffing niet nodig, wel geldt ten alle tijde de zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat men bij werkzaamheden met mogelijk negatief effect op planten en dieren, maatregelen dient te nemen (binnen wat redelijkerwijs van men verwacht kan worden) om onnodige schade aan planten of dieren te voorkomen³.

3 Ministerie van Economische zaken (2016) Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime Nationaal beschermde soorten (andere soorten) § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de des betreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Tabel 1: Soortenbescherming en verbodsbepalingen volgens de Wnb

2.1.3 Bescherming van houtopstanden

De bescherming van houtopstanden betreft voornamelijk een voortzetting van Boswet en richt zich op de instandhouding van het bosareaal. Bij houtopstanden groter dan 10 are of 20 rijbomen en gelegen buiten de bebouwde kom geldt een meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod. Deze voorwaarden zijn tevens van kracht als het slechts een deel van de houtopstand groter dan 10 are of 20 bomen in een rij betreft. Het onderdeel beschermde houtopstanden heeft geen betrekking op:

- houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom,
- houtopstanden op erven of in tuinen,
- fruitbomen en windschermen om boomgaarden,
- naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar,
- kweekgoed,
- uit populieren of wilgen bestaande:
 - wegbeplantingen,
 - beplantingen langs waterwegen, en
 - eenrijige beplantingen langs landbouwgronden,
- het dunnen van een houtopstand,
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
 - ten minste eens per tien jaar worden geoogst,
 - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en zijn aangelegd na 1 januari 2013.

2.2 *Interim Omgevingsverordening 2020*

In de Interim Omgevingsverordening Utrecht is vastgelegd welke gebieden vanuit Nederlandse wetgeving worden beschermd in de provincie Utrecht. Onderdeel van de beschermd gebieden in de Interim Omgevingsverordening is het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het Natuurnetwerk Nederland betreft een netwerk aan gebieden en verbindingzones die tezamen één geheel vormen en de Nederlandse natuurgebieden verbinden. Het NNN is verankerd in de bestemmingsplannen waarin de regels uit de Interim Omgevingsverordening zijn verwerkt.

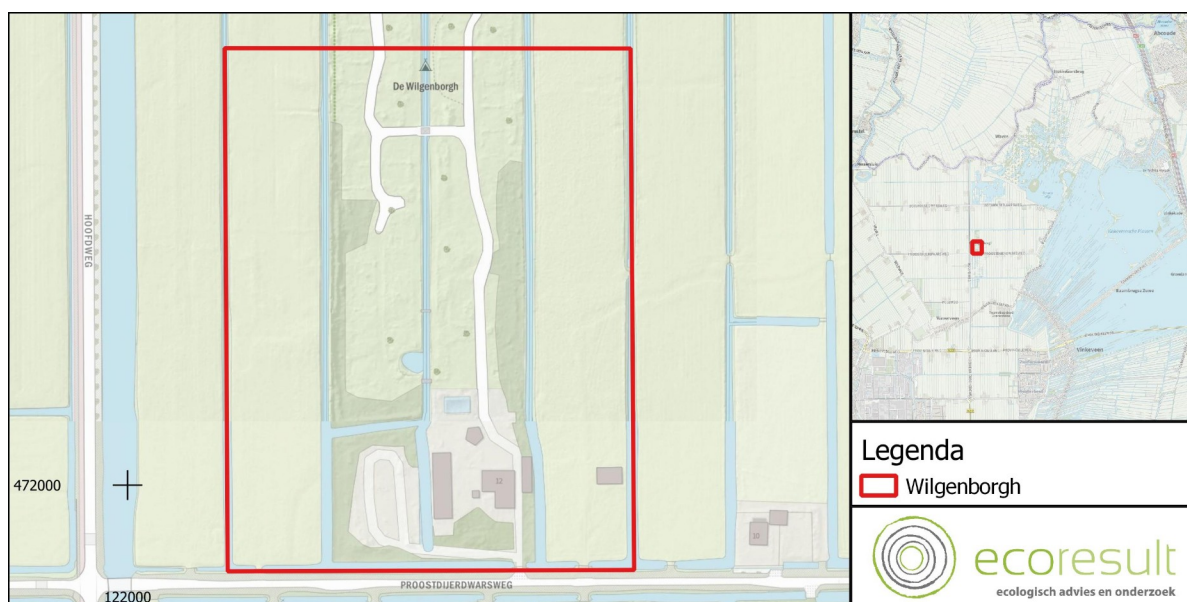
Het ruimtelijke beleid voor het NNN kent het “nee, tenzij” principe wat inhoud dat ruimtelijke ontwikkelingen binnen het NNN niet zijn toegestaan tenzij deze geen schadelijke effecten op de aanwezige (natuur)waarden hebben. Deze waarden zijn vastgelegd als de “wezenlijke kenmerken en waarden” van het NNN. Elke provincie heeft zelf de regie over de invulling van deze kenmerken en waarden. In tegenstelling tot Natura 2000 is toetsing van externe effecten op de aanwezige wezenlijke kenmerken en waarden in de provincie Utrecht niet van toepassing. Provincies zijn vrij dit nader in te vullen.

Naast het NNN kunnen provincies gebieden planologisch beschermen. In de provincie Utrecht betreft dit de gebieden vallende onder de Groene Contour, Weidevogelleefgebieden en Waterparels. In sommige provincies zijn deze gebieden vervlochten binnen het kader van het NNN en geldt hiervoor eenzelfde toetsingskader.

3 Omschrijving plangebied

3.1 Algemeen

Het plangebied voor deze quickscan omvat het zuidelijk deel van het terrein de Wilgenborgh en twee naastgelegen agrarische percelen (zie Afbeelding 2).

Afbeelding 2: Ligging plangebied en het onderzochte gebied, voor regionale ligging zie kaartinset rechtsboven (Bron: PDOK)

3.2 Beschrijving

- Het plangebied bestaat uit een recreatieterrein en omvat een woonhuis, clubgebouw, enkele losstaande schuren, stapplaatsen voor caravans en tenten, een onverhard parkeerterrein, watergangen en aanwezige beplanting.
 - Het woonhuis heeft rondom stenen muren, of een luchtsponw aanwezig is, is niet bekend. Langs de 1^e verdieping is aan de voorzijde gevelbeplating aanwezig. Het dak bestaat uit een zadeldak met dakpannen.
 - Het clubhuis is een verbouwde schuur met rondom stenen muren.
 - Verspreid op het terrein staan enkelvoudige houten opslagschuurtjes en caravans.

- Op het oostelijke agrarisch perceel staat een schuil schuurtje voor vee. De schuur heeft rondom enkelvoudige stenen muren en een enkelvoudig asbestdak. Dubbele lagen zijn afwezig. Nestkasten zijn afwezig.
- Beplanting op het terrein is zeer divers en bestaat uit een verscheidenheid aan boomsoorten, struiken, bloemstroken, kruidenrijke vegetaties en gazon. Verspreid over het terrein staan meerdere hoge naaldbomen, coniferen en jaarrond groene struiken. In één knotwilg is een spechtenholte aangetroffen op circa 1,5 meter hoogte. Overige holten en scheuren in bomen zijn niet aangetroffen. In enkele beplantingen zijn kleine boomnesten aangetroffen. Aan meerdere bomen hangen nestkasten
- Verspreid door het gebied liggen watergangen met een rietoever.
- Verlichting is in lage mate aanwezig in de vorm van gevelverlichting aan het woonhuis en clubgebouw. Het overig deel van het terrein is nagenoeg onverlicht, met uitzondering van verlichting van recreanten.

Zie bijlage 1 voor een algehele foto-impressie van het plangebied.

3.3 *Geplande ingrepen*

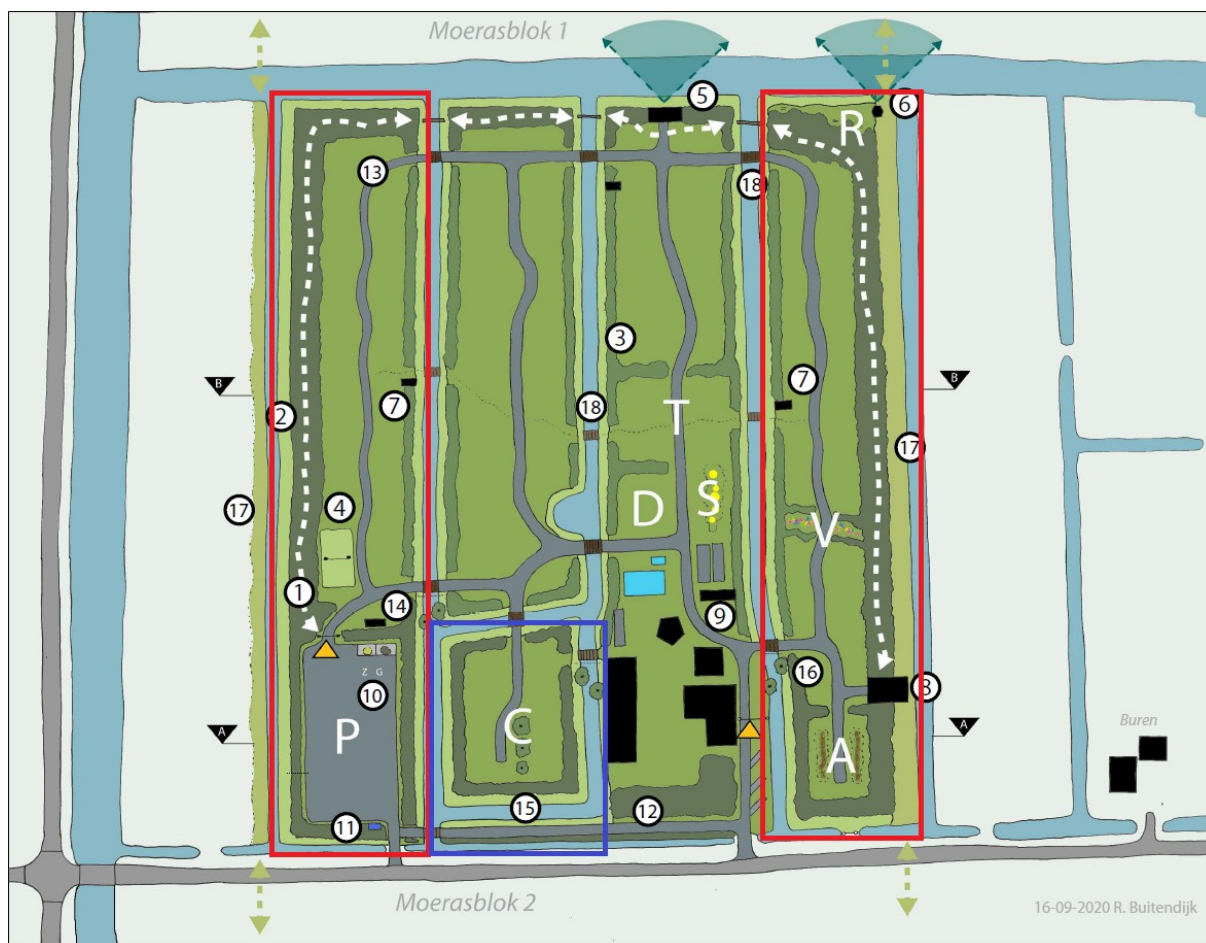
3.3.1 Omschrijving werkzaamheden

In het kader van een bestemmingsplanwijziging zullen twee percelen agrarisch grasland van bestemming wijzigen. Dit betreffen de percelen direct ten oosten en westen van het terrein de Wilgenborgh. Deze percelen zullen eigendom worden van de Wilgenborg en bij het terrein getrokken worden (zie Afbeelding 3, rode omlijning):

- Het hier aanwezige grasland zal worden omgevormd tot recreatieterrein.
- De aanwezige schuur/overkapping op het oostelijk grasland blijft behouden en zal dienen als opslagplaats.
- De huidige terreinen zullen worden verbonden door middel van lage bruggen of gronddijken. Hiervoor dient plaatselijk beplanting te worden verwijderd.

De middelste 2 percelen betreffen huidig aanwezig terrein. Hier vindt 1 wijziging plaats (zie Afbeelding 3, blauwe omlijning):

- Het zuidwestelijk terrein, een huidige onverharde parkeerplaats, wordt omgevormd tot kampeerterrein. Langs de noordzijde wordt een nieuwe sloot aangelegd of de huidige sloot verbreed.
- Het overig deel van het terrein blijft ongewijzigd. De hier aanwezige inrichting, bebouwing en beplantingen blijven behouden.

16-09-2020 R. Buitendijk

- ① Buitenwal. Door de buitenwal minimaal 8 meter breed te maken ontstaat er ruimte voor een wandelpad door het groen. Daarnaast ontstaat zo een robuuste ruimte waar leden rust kunnen vinden.
- ② 5 meter brede beheerzone tussen watergang en buitenwal. Hier liggen tevens de kabels en leidingen.
- ③ Binnenwal nieuw inrichten of hergebruiken van huidige buitenwallen. Hierbij staat het gebruik van inheemse soorten centraal.
- ④ Volleybalveld gemakkelijk toegankelijk.
- ⑤ Nieuwe locatie sauna met uitzicht over Moerasblok 1.
- ⑥ Uitkijkpunt of kleine verhoging gericht op Moerasblok 1.
- ⑦ Nieuw sanitairblok met centrale ligging.
- ⑧ Schuur NM hergebruiken als afsluitbare ruimte voor onderhoudsmachines.
- ⑨ Nieuwbouw ter vervanging van verzakte schuren.
- ⑩ Opslag zand en grond gemakkelijk toegankelijk vanaf hoofdweg.
- ⑪ Opstelplaats rolcontainers. Nog nader te bepalen.
- ⑫ Wandelpad tussen parkeerplaatsen en receptie
- ⑬ Rondweg. Een belangrijke kwaliteit is de kleinschalige en knusse uitstraling van de huidige padenstructuur.
- ⑭ Huisje of overkapping om de handkarren te stallen.
- ⑮ Inrichten van een nieuwe watergang. Door deze ingreep is het camperterrein van buitenaf niet toegankelijk.
- ⑯ Zichtlijnen vanaf de hoofdweg kunnen worden doorbroken door wilgenschotten op de bruggen te bevestigen of steeds twee hangende bomen voor de brug te plaatsen.
- ⑰ Ecologische oever dient als verbidingszone tussen de moerasblokken. De oostelijke oever is een vijf meter brede zone waarvan drie meter gebruikt wordt als beheerpad.
- ⑱ Donkerbruine brede bruggen zijn bestemd voor zwaar verkeer. Lichtbruine smalle bruggen zijn bestemd voor voetgangers.

Afbeelding 3: Inrichtingsschets met toelichting. Bron: BWZ ingenieurs. Blauw= omvorming parkeerterrein tot recreatieterrein. Rood= toevoeging agrarische percelen tot het recreatieterrein

3.3.2 Werkplanning, werktijden en realisatieperiode

Een gedetailleerde planning is nog niet beschikbaar. De planning is (mogelijk) deels afhankelijk van de conclusies uit voorliggende rapportage.

3.3.3 Methode uitvoering: materieel en werkwijze

Een methode van uitvoering is nog niet bekend.

3.3.4 (ontwerp-)tekening

Een voorlopige inrichtingsschets is beschikbaar, zie Afbeelding 4.

4 Onderzoeksresultaten beschermde gebieden

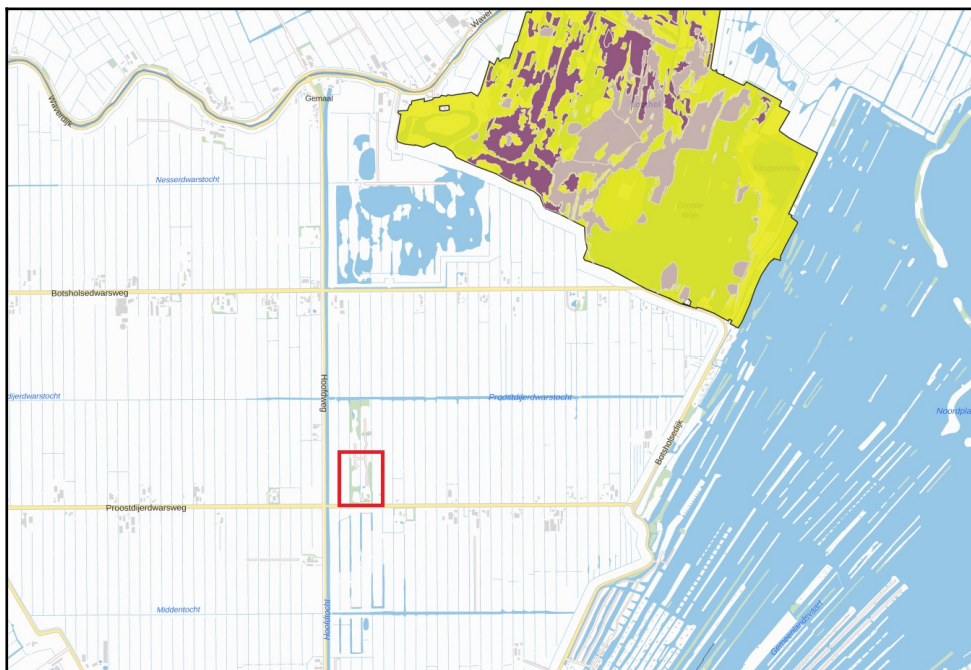
4.1 *Wet natuurbescherming*

4.1.1 Natura 2000

Het meest dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Botshol, gelegen ca. 1,45 meter ten noordoosten van het plangebied⁴ (zie ook Afbeelding 5) en dit gebied heeft diverse stikstofgevoelige habitats. Andere dichtstbijzijnde Natura 2000- gebieden betreffen de Oostelijke Vechtplassen (8 km) en Nieuwkoopse plassen & de Haeck (circa 8,1 km). Invloeden (ook van buitenaf) mogen de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden niet in gevaar brengen. Een negatief effect door emissies (stikstof) als gevolg van de werkzaamheden en de korte afstand tot stikstofgevoelige habitats is op voorhand niet uitgesloten.

Een AERIUS – berekening is nodig om aan te tonen of negatieve op Natura 2000 gebieden optreden. Een negatief effect door overige factoren (door bijv. verandering hydrologie, geluid, trilling of verlichting) is op voorhand uitgesloten wegens de afstand tot het dichtstbijzijnde beschermde natuurgebied en de aard van de werkzaamheden. Nader onderzoek naar deze onderdelen is niet nodig.

4 <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>

Afbeelding 4: Plangebied (rood omlijnd en de nabijgelegen Natura 2000 gebieden (geel) en stikstofgevoelige habitats (paars). Bron: AERIUS 2020

4.2 Interim Omgevingsverordening 2020

4.2.1 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied is volledig gelegen binnen het Natuurnetwerk Nederland (zie Afbeelding 5). Slechts een deel van het plangebied is momenteel aangewezen voor een beheertype. Dit betreft het beheertype N12.02: Kruiden- en faunarijk grasland (zie Afbeelding 6) ten oosten en westen van de Wilgenborgh. Het terrein van de Wilgenborgh is niet aangewezen met een beheertype

De werkzaamheden bestaan uit het omvormen van agrarisch grasland naar een functie die recreatie en omvorming ten behoeve hier van toe laat. De Interim Omgevingsverordening 2020 zegt over ontwikkelingen het volgende:

Artikel 6.3 Instructieregel geen aantasting natuurnetwerk Nederland

1. Een bestemmingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen het natuurnetwerk Nederland bevat geen nieuwe bestemmingen en regels die ruimtelijke ontwikkelingen toestaan die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken en waarden van het

natuurnetwerk Nederland, bedoeld in bijlage Wezenlijke kenmerken en waarden van deze verordening, of die kunnen leiden tot een vermindering van de kwaliteit, de oppervlakte of de samenhang van het natuurnetwerk Nederland, tenzij sprake is van:

- 1. a. ruimtelijke ontwikkelingen vanwege een groot openbaar belang, waarbij er geen reële alternatieven zijn die het natuurnetwerk Nederland niet of minder aantasten,*
 - 2. b. ruimtelijke ontwikkelingen die leiden tot aantasting, worden gecompenseerd binnen een samenhangend gebied met dusdanige activiteiten dat door de uitvoering daarvan, het geheel van activiteiten binnen dit gebied, gezamenlijk binnen 10 jaar leidt tot een duidelijk aantoonbare meerwaarde voor het natuurnetwerk Nederland voor wat betreft kwaliteit, oppervlakte en samenhang, of*
 - 3. c. ruimtelijke ontwikkelingen in het natuurnetwerk Nederland die beperkt worden gewijzigd of worden toegevoegd, waarbij die wijziging of toevoeging noodzakelijk is voor de instandhouding van de bestaande bestemming.*
- 2. Aantasting van het natuurnetwerk Nederland op grond van het eerste lid is slechts mogelijk als:*
- 1. a. de aantasting zo veel mogelijk wordt beperkt, en*
 - 2. b. de overblijvende aantasting tijdig wordt gecompenseerd.*
- 3. De motivering van een bestemmingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de voorwaarden is voldaan.*

Toelichting op artikel 6.3 Instructieregel geen aantasting natuurnetwerk Nederland

Het uitgangspunt is dat een bestemmingsplan geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk maakt die de wezenlijke kenmerken en waarden, kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk Nederland (NNN) aantasten. Uitzonderingen hierop zijn mogelijk voor:

- 1. a. ruimtelijke ontwikkelingen in verband met groot openbaar belang. Daarbij mogen er geen reële alternatieven mogelijk zijn die het natuurnetwerk Nederland niet of minder aantasten. Met groot openbaar belang worden maatschappelijke belangen en geen individuele belangen bedoeld. Het groot openbaar belang staat altijd in verhouding tot de aantasting. Wanneer de aantasting groter is, moet dus ook het belang groter zijn. Alleen ruimtelijke ontwikkelingen waarvoor geen reële alternatieven aanwezig zijn die het NNN niet of minder aantasten, vallen dus onder deze uitzondering.*
- 2. b. situaties waarbij er sprake is van het ontstaan van meerwaarde (meerwaardebenadering / de saldobenadering). Deze uitzondering is mogelijk als er op gebiedsniveau een meerwaarde voor het NNN kan worden gecreëerd. Het gaat hierbij om een verbetering van de wezenlijke*

kenmerken en waarden, kwaliteit, oppervlakte en samenhang waarbij aantasting ruim wordt gecompenseerd. Dit betekent voor compensatie van natuurstypen dat er sprake is van een plus bovenop de in "Bijlage Berekenen compensatieopgave ontwikkeling van groot openbaar belang" genoemde toeslagen. Deze plus kan een versterking van samenhang en kwaliteit zijn. Onder compensatie verstaan we zowel nieuwe natuur als overige natuurmaatregelen. Om op gebiedsniveau een meerwaarde te kunnen bepalen, wordt een visie op het NNN/natuur opgesteld. Beslaat deze visie een groter gebied dan het bestemmingsplan? Dan maakt deze onderdeel uit van een op te stellen gebiedsvisie. Deze gebiedsvisie omvat in het algemeen meer thema's en ontwikkelingen dan alleen NNN/natuur. Het gebied waar de gebiedsvisie over gaat, wordt bepaald aan de hand van de ecologische samenhang van het gebied en de te borgen maatregelen.

- 3. c. situaties waarbij er sprake is van een beperkte uitbreiding van bestaande ruimtelijke ontwikkelingen. Het NNN mag worden aangetast door beperkte uitbreiding van bestaande bestemming en een beperkte toevoeging ten behoeve van de instandhouding van ingesloten functies, als deze aantasting op dezelfde locatie wordt gecompenseerd (zie art. 6.5 Eisen compensatie aantasting natuurnetwerk Nederland, lid 3). Of een uitbreiding of toevoeging als beperkt wordt gezien is afhankelijk van de situatie. Op basis van art. 6.6 Borging compensatie, lid 2, moet de compensatie vooraf, of gelijktijdig met de realisatie van de activiteit gerealiseerd te zijn.*

Artikel 6.3 lid B is van toepassing op de werkzaamheden: "Ruimtelijke ontwikkelingen die leiden tot aantasting, worden gecompenseerd binnen een samenhangend gebied met dusdanige activiteiten dat door de uitvoering daarvan, het geheel van activiteiten binnen dit gebied, gezamenlijk binnen 10 jaar leidt tot een duidelijk aantoonbare meerwaarde voor het natuurnetwerk Nederland voor wat betreft kwaliteit, oppervlakte en samenhang, of ". Een negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden, samenhang en/of oppervlakte zijn op voorhand uitgesloten. Voorliggende werkzaamheden zijn onderdeel van een groter geheel waarbij de samenhang en kwaliteit van het gehele omliggende gebied wordt vergroot. De werkzaamheden in de polder rondom het plangebied geven invulling aan de ambities uit het Natuurbeheerplan 2020/2021. Het noordelijk deel van de Wilgenborgh zal ingericht worden als natuur (project Moerasblok 1) en zal het beheertype N05.01 Moeras toegewezen krijgen. Dit betreft de prioritaire doelstelling (prioriteit 1) voor dit gebied.

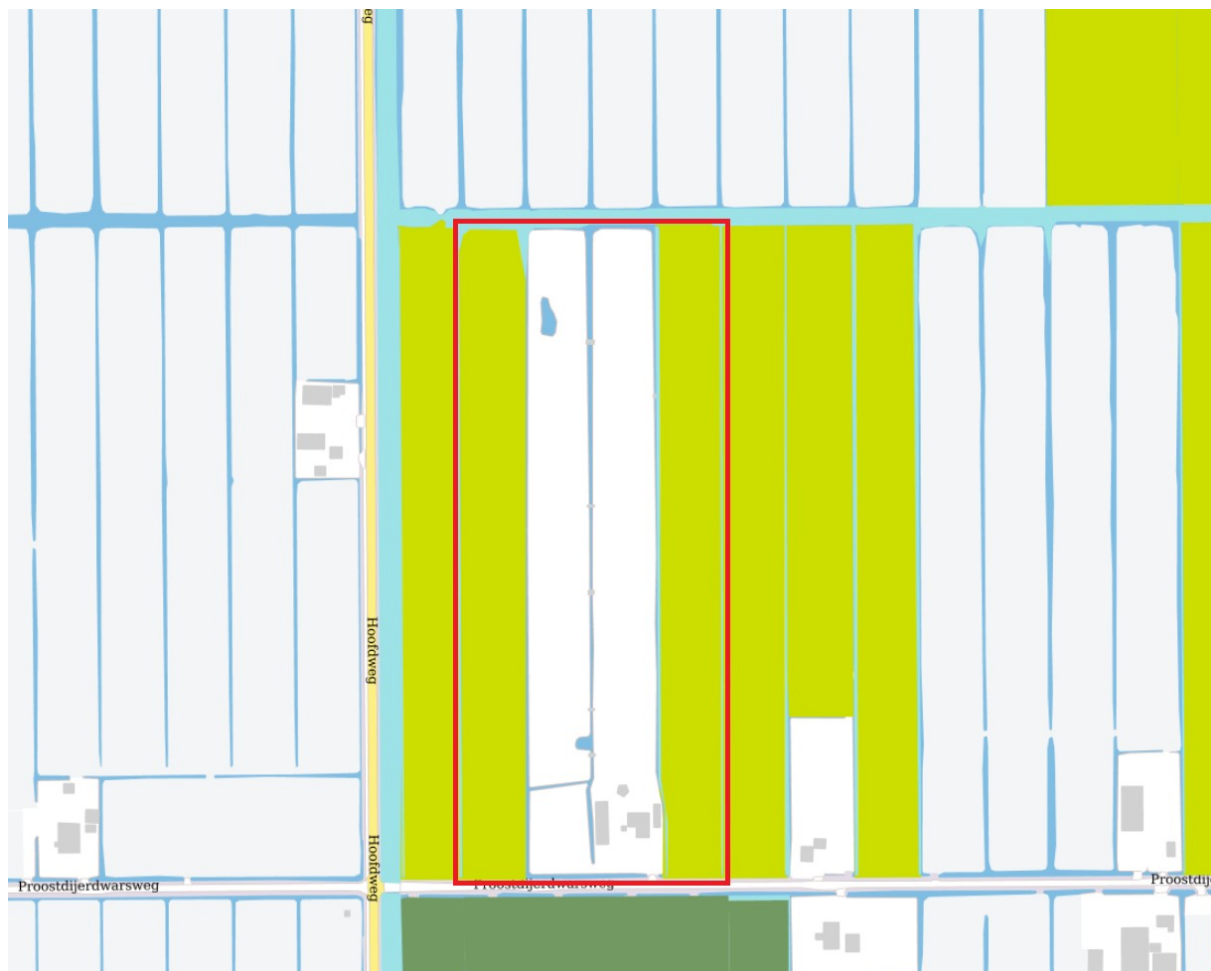
Op het westelijke en oostelijke perceel naast de Wilgenborgh, waar nu het beheertype N12.02 aanwezig is, zal dit beheertype komen te vervallen en zal naar waarschijnlijkheid geen nieuw beheertype aangewezen krijgen aangezien het wordt toegevoegd aan het recreatieterrein. Aangezien

het huidige terrein van de Wilgenborgh de status NNN heeft zal de status van NNN op de toe te voegen agrarische percelen niet komen te vervallen. Dit wordt enkel anders ingericht. Het beheertype N12.02 betreft een lagere prioriteit (prioriteit 3) dan moerasnatuur met N05.01 (prioriteit 1). Om het Moerasblok 1 na de omvorming als één geheel te laten functioneren is deze wijziging noodzakelijk.

De ontwikkelingen binnen het plangebied zijn onderdeel van het grotere geheel ten gunste van prioritaire doelstellingen uit het natuurbeheerplan voortvloeiend uit het Moerasblok 1. Negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden en zijn door de ontwikkelingen uitgesloten. Een overtreding van de Omgevingsverordening is niet aan de orde. Geadviseerd wordt voorliggende beoordeling voor te leggen aan bevoegd gezag ter goedkeuring.

Afbeelding 5: Ligging plangebied (rode stip) ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland. Bron: Provincie Utrecht

Afbeelding 6: beheertypen in en rondom het plangebied. Geel betreft N12.02: Kruiden en faunairijk grasland. Bron: <https://webkaart.provincie-utrecht.nl/viewer/app/Webkaart?bookmark=86513443ea3646c488d562e60c54fe81>

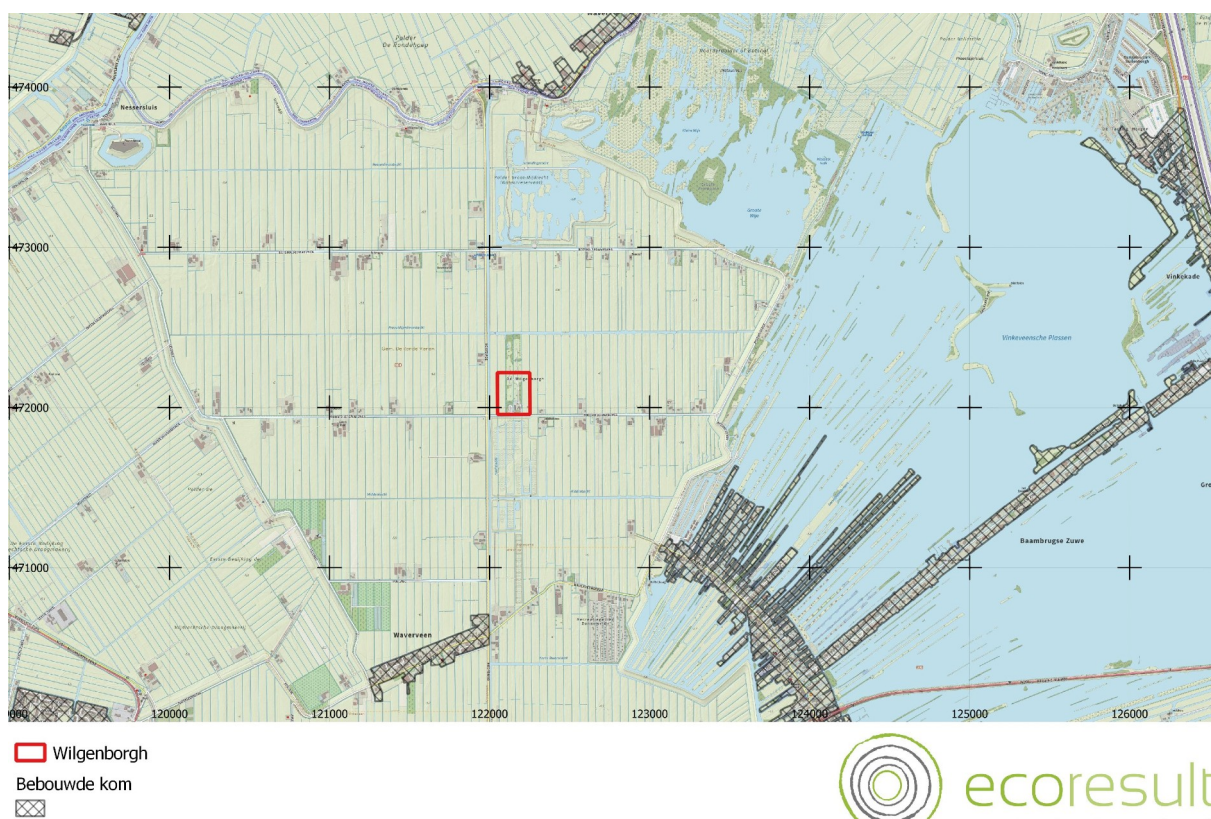
4.2.2 Weidevogelkerengebied

Dichtstbijzijnd Weidevogelkerengebied is gelegen op een afstand van 75 meter ten westen van het plangebied (zie Afbeelding 5). In de provincie Utrecht zijn geen beleidsmaatregelen opgenomen voor externe werking van het NNN⁵. Op basis van de ligging van het plangebied buiten de begrenzing van het Weidevogelkerengebied valt derhalve uit te sluiten dat er sprake is van (tijdelijke) negatieve impact op bovengenoemd gebied. Aanvullend (veld)onderzoek is niet noodzakelijk.

⁵ Interim omgevingsverordening 2020

5 Beschermdde houtopstanden

Het plangebied bevindt zich buiten de bebouwde (zie Afbeelding 7). Tevens zijn er werkzaamheden gepland waarbij houtopstanden van 10 are of groter, 20 bomen in een rij of meer (of een onderdeel van dergelijke houtopstanden) worden gekapt of anderzijds worden aangetast. De houtopstanden binnen het plangebied vallen echter onder "houtopstanden op erven of in tuinen". Dergelijke houtopstanden zijn vrijgesteld van melding en compensatieplicht. In dit geval wordt de Wet natuurbescherming, onderdeel houtopstanden niet overtreden.

Afbeelding 7: Het plangebied gelegen buiten de bebouwde kom

6 Onderzoeksresultaten beschermde soorten

6.1 Soorten Vogelrichtlijn

6.1.1 Bronnenonderzoek

6.1.1.1 *Nationale Databank Flora en Fauna*

Soort	Beschermingsregime
Boomvalk	Vogel met jaarrond beschermd nest
Buizerd	Vogel met jaarrond beschermd nest
Gierzwaluw	Vogel met jaarrond beschermd nest
Grote gele kwikstaart	Vogel met jaarrond beschermd nest
Havik	Vogel met jaarrond beschermd nest
Huismus	Vogel met jaarrond beschermd nest
Kerkuil	Vogel met jaarrond beschermd nest
Ooievaar	Vogel met jaarrond beschermd nest
Ransuil	Vogel met jaarrond beschermd nest
Roek	Vogel met jaarrond beschermd nest
Slechtvalk	Vogel met jaarrond beschermd nest
Sperwer	Vogel met jaarrond beschermd nest
Steenuil	Vogel met jaarrond beschermd nest
Zwarte wouw	Vogel met jaarrond beschermd nest

Tabel 2: Waargenomen vogels met jaarrond beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF geraadpleegd op 16-03-2021

6.1.2 Verkennend veldonderzoek

6.1.2.1 *Jaarrond beschermde nesten*

Het plangebied is geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels met jaarrond beschermde nesten in gebouwen. Voor huismus zijn het woonhuis en de grote schuur geschikt om vaste rust en verblijfplaatsen te herbergen. Tijdens het veldbezoek werd reeds een bezet nest van huismus

waargenomen. Overige bebouwing binnen het plangebied (houten opstallen, caravans etc.) zijn ongeschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van huismus.

Functioneel leefgebied voor huismus is aanwezig direct rondom het woonhuis en de grote schuur. Dit betreft een verscheidenheid aan struiken, bomen en jaarrond groene heesters.

Geschikte plekken voor soorten als kerkuil, ransuil en steenuil zijn niet waargenomen. Er bevinden zich geen nestkasten voor deze soorten in het plangebied en er zijn in de opstallen geen dubbele daken/wanden aanwezig.

Het plangebied is geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen, te weten ransuil. In het plangebied zijn meerdere solitaire en groepen naaldbomen en jaarrond groene heesters aanwezig. Tevens zijn er binnen het plangebied een aantal oude nesten aangetroffen die mogelijk door ransuil gebruikt kunnen worden.

Het plangebied is ongeschikt voor overige boombewonende vogels met jaarrond beschermde nesten.

6.1.2.2 *Niet jaarrond beschermde nesten*

Het plangebied is geschikt voor vogels met niet jaarrond beschermde nesten, zoals torenvalk, spreeuw, boomkruiper, koolmees en pimpelmees. Er zijn geschikte invliegmogelijkheden onder de daken van de woning en de schuur, maar ook nestkasten aan bomen zijn voor deze soorten aanwezig (zogenaamde Categorie 5-soorten). Tevens is een knotwilg met een spechtenholte aangetroffen. De directe omgeving van het plangebied is geschikt voor vogels met niet jaarrond beschermde nesten zoals ekster.

Tijdens het veldbezoek zijn in de schuur op het oostelijke perceel sporen aangetroffen van torenvalk (braakballen, veren en poepsporen op de draagbalken). De torenvalk maakt op basis van deze waarnemingen gebruik van de schuur als vaste rustplaats. Een nestplaats is afwezig.

6.1.2.3 *Algemene broedvogels*

Het plangebied en directe omgeving is geschikt als voortplantingsplaats voor andere algemene broedvogels. Tijdens het veldbezoek zijn onder andere waargenomen: heggemus, houtduif, merel, winterkoning en putter. Algemene vogels kunnen tevens tot broeden komen in bijvoorbeeld de hagen en bomen binnen het plangebied.

6.1.3 Effectbeoordeling en toetsing

6.1.3.1 *Jaarrond beschermde nesten*

Potentieel geschikte voortplantingsplaatsen of vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel leefgebied van huismus zijn in het plangebied aanwezig. Alle essentiële functies van de huismus bevinden zich in het woonhuis, de grote schuur of de directe omgeving. De bebouwing blijft behouden en het omliggende groen zal op enkele kleine wijzigingen na niet worden gerooid. Van negatieve externe effecten door verstoring is eveneens op voorhand geen sprake. Negatieve effecten op huismus zijn derhalve uitgesloten.

Het plangebied is geschikt als vaste rust- en verblijfplaats en functioneel leefgebied voor ransuil. De bomen binnen het plangebied die geschikt zijn voor vaste rust- en verblijfplaatsen van ransuil blijven behouden. Significante verstoring door externe factoren is eveneens uitgesloten. Nader onderzoek is niet nodig.

6.1.3.2 *Niet jaarrond beschermde nesten*

Het plangebied is potentieel geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen vogels met niet-jaarrond beschermde nesten. Vogels met niet jaarrond beschermde nesten (Categorie 5) zijn vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan en die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. In dezen zijn er geen ecologische omstandigheden waardoor Categorie 5 soorten in het plangebied jaarrond beschermd dienen te zijn. Het betreft een lokaal en regionaal algemene vogels. In de directe omgeving zijn voldoende geschikte structuren die als alternatief gebruikt kunnen worden.

- Schadelijke effecten op Categorie 5 soorten vogels door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 1 maart – 15 augustus). Werken binnen het broedseizoen is enkel mogelijk indien er geen bezette nesten worden verstoord. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt is voorafgaand aan de werkzaamheden een controle door een deskundig ecooloog noodzakelijk.

De exacte invulling en planning van de werkzaamheden is nog niet bekend. Vestiging van oeverwaluw tijdens de werkzaamheden wanneer deze worden uitgevoerd in het broedseizoen is niet uitgesloten. Er kunnen maatregelen getroffen worden om vestiging van oeverwaluw tijdens het broedseizoen tijdens de werkzaamheden te voorkomen:

- Op het werkterrein dienen steilwanden geheel voorkomen te worden en voorafgaand aan het broedseizoen schuin afgegraven te worden. Dit geldt voor zowel grotere zanddepots als steile wanden van slechts enkel m2 groot.
- Op het werkterrein wordt tussen 15 maart- september voorkomen dat er (tijdelijke) grond- en/of zanddepots ontstaan die als resp. voortplantingsbiotoop voor oeverwaluw zouden kunnen functioneren.
- Indien niet voorkomen kan worden dat grond- en/of zanddepots tussen 15 maart en september blijven liggen, dienen deze grond- en/of zanddepots direct na afwerking afgedekt te worden met landbouwplastic of een goed afsluitend zeildoek.
- Het creëren van een geschiktere broedplaats in de vorm van een enkele meters hoge zandhoop met aan minimaal één zijde een (zeer) steile wand. Deze zandhoop wordt gerealiseerd buiten de invloed van de werkzaamheden waardoor oeverwaluwen een geschikter alternatief hebben dan het eigenlijke werkterrein.

6.1.3.3 *Algemene vogels*

Het plangebied en de directe omgeving van het plangebied is potentieel geschikt als voortplantingsplaats voor algemene vogels. Nesten van algemene vogels vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van de wet. Schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van algemene vogels zijn onder andere te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 1 maart – 15 augustus), of een inspectie te laten uitvoeren door een ecologisch deskundige.

6.2 Soorten Habitatrichtlijn

6.2.1 Bronnenonderzoek

6.2.1.1 Nationale Databank Flora en Fauna

Soort	Soortgroep
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren
Laatvlieger	Zeezoogdieren
Ruige dwergvleermuis	Zeezoogdieren
Tweekleurige vleermuis	Libellen
Otter	Zoogdieren
Rugstreeppad	Zoogdieren

Tabel 3: Waargenomen Habitatrichtlijnsoorten binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF, geraadpleegd 16-03-2021

6.2.2 Verkennend veldonderzoek

6.2.2.1 Vleermuizen

De bebouwing binnen het plangebied biedt potentie voor vaste rust- en verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen. Het woonhuis en aangrenzende grote schuren zijn geschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen. In deze bebouwing zijn openingen aanwezig zoals houten boeiborden, kieren, scheuren, het dakvlak en/of dubbele beplating. De verwachte soorten zijn gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Het plangebied kan voor deze soorten derhalve een functie hebben als zomer-, kraam- en paar- en winterverblijfplaatsen (zie Tabel 4). Het laatste verblijftype (winterblijfplaats) geldt voor enkele solitaire dieren. Massawinterverblijfplaatsen zijn in het plangebied uitgesloten door beperkte omvang, geringe hoogte en laag temperatuurregulerend vermogen van de bebouwing.

Overige bebouwing binnen het plangebied (enkelvoudige houten opstallen, caravans etc.) zijn ongeschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen wegens het ontbreken van dubbele lagen, gladde materialen als metaal en kunststof en/of het ontbreken van bufferende ruimten. Tevens zijn binnen het plangebied geen vleermuiskasten aanwezig.

Tijdens het veldbezoek is in de schuur op het meest oostelijke perceel een solitaire ruige dwergvleermuis aangetroffen (zie Afbeelding 8). Deze bevond zich onder een tegen de wand staande houten deur direct naast de open ingang. Overige voor vleermuizen geschikte ruimten in de schuur zijn afwezig. Er zijn geen dubbele wanden, dubbele muren of andere holten/nissen aanwezig.

Het plangebied is ongeschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen. Tijdens het veldbezoek zijn de bomen binnen het plangebied geïnspecteerd. Er zijn geen boomholten of scheuren aangetroffen die door vleermuizen gebruikt kunnen worden. De enkele aangetroffen spechtenholte bevindt zich op een te geringe hoogte en is verscholen tussen vegetaties achter een caravan.

Het plangebied en omgeving zijn geschikt als leefgebied, zijnde foerageergebied en vliegroute, voor vleermuizen. Binnen het plangebied zijn grotere aaneengesloten groenstructuren aanwezig. Rondom het plangebied zijn dergelijke structuren van vergelijkbare kwaliteit niet aanwezig.

De ten zuiden gelegen Proostdijerdwarsweg is geschikt als essentiële vliegroute.

Soort	Zomerverblijfplaats	Kraamverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats	Massawinter- verblijfplaats	Essentieel Foyerageergebied	Essentiële Vliegroute
Gewone dwergvleermuis							
Ruige dwergvleermuis							
Laatvlieger							

Tabel 4: Soorten welke verwacht worden en bijbehorende functies.

Afbeelding 8: Achter de houten deur aangetroffen ruige dwergvleermuis. Foto: K.J. van Veen / Ecoresult BV

6.2.2.2 *Amfibieën en reptielen*

Aanwezigheid van voortplantingsplaatsen en winterhabitat van rugstreeppad is in het plangebied uitgesloten. De watergangen binnen het plangebied hebben geen geschikte ondiepe locaties (minder dan 10- 15 centimeter water) zonder vegetaties en hebben steile oevers.

Het plangebied is gelegen in een gebied met een zeer hoge grondwaterstand waardoor overwintering in de bodem niet mogelijk is. Rugstreeppad is een soort die overwintert in vergraafbare bodem op

droge vorstvrije plekken. Er geen delen met hoog opgebracht zand of anderzijds droge, vorstvrije structuren die gebruikt kunnen worden voor overwintering waardoor aanwezigheid is uitgesloten.

Aanwezigheid van rugstreeppad tijdens de werkzaamheden is niet uitgesloten. Door de graafwerkzaamheden kunnen ondiepe plassen en zandige hopen in een pioniersstadium ontstaan die door rugstreeppad in gebruik genomen kunnen worden als voortplantingshabitat.

6.2.2.3 Overige Habitatrichtlijn soorten

Open water, rivieren en poelen zijn in het plangebied afwezig. Hierdoor kan de aanwezigheid van watergebonden zoogdieren als bever en otter, zeezoogdieren, libellen en vissen worden uitgesloten. Libellen als gevlekte witsnuitlibel zijn gebonden aan grote moerasgebieden met een gevarieerde (drijvende) watervegetatie. Bever en otter komen voor in grote waterrijke gebieden met voldoende dekking.

6.2.3 Effectbeoordeling en toetsing

6.2.3.1 Vaste rust- en verblijfplaatsen vleermuizen

In de op het oostelijke perceel aanwezige schuur is een ruige dwergvleermuis aangetroffen achter een tegen de muur staande houten deur, direct naast de opening van de schuur. Het is van ruige dwergvleermuizen bekend dat zij zeker in de winter op basis van weersomstandigheden sterk diffuus gebruik maken van verschillende hangplekken. Hierbij worden bij milde weersomstandigheden allerlei structuren als takkenrillen, houtstapens en stapels pallets opportunu gebruikt.

De definitie voor rustplaats is als volgt⁶: "De termen voortplantingsplaats en rustplaats zijn een directe vertaling vanuit de Habitatrichtlijn". "De rustplaats is de plaats die een dier (of een groep dieren) nodig heeft wanneer deze niet actief is. Rustplaatsen die regelmatig gebruikt worden moeten beschermd worden, ook al maakt de betreffende soort er op dat moment geen gebruik van. Rustplaatsen zijn plekken die een bepaalde soort nodig heeft voor onder andere de thermoregulatie (onder andere reptielen), het rusten, slapen of herstellen en voor het vluchten. Ook overwinteringsplekken vallen onder de rustplaats".

⁶ https://www.overijssel.nl/publish/pages/163396/handreiking_soortenbescherming_definitief_feb_2021_dt.pdf

Tevens geldt voor ruige dwergvleermuis specifiek de volgende uiteenzetting: “Sommige soorten gebruiken een netwerk van verblijfplaatsen. Bij soorten die een seizoensverplaatsing kennen geldt dat alle onderdelen die periodiek gebruikt worden in de trekroute, ook tot de voortplantingsplaats of rustplaats gerekend kunnen worden. Dit voor zover deze van belang zijn voor het goed functioneren van de voortplantings- of rustplaats, broedplekken, winterverblijven, tussenstations - ook al worden ze op het moment van de activiteit of handeling niet gebruikt - vallen dus onder de term voortplantings- of rustplaats”.

Vanuit de Wet natuurbescherming betreft dit een wettelijk beschermde rustplaats. Er kan redelijkerwijs niet worden aangetoond dat de verblijfplaats, ondanks de beperkte ruimte en dat deze op geen manier is gebufferd tegen wisselende weersomstandigheden, niet op enige wijze vast in gebruik is op verschillende momenten in het jaar, óf dat dit onderdeel is van een rustplaats binnen seizoensmigratie. De aanwezige rustplaats is geschikt voor een solitair individu of mogelijk enkele dieren. Voor grotere groepen (>5 dieren) is het redelijkerwijs ongeschikt. De rustplaats kan op basis van de locatie en het seizoen worden aangemerkt als een winterrustplaats tijdens milde condities.

De werkzaamheden (functiewijziging van de schuur en mogelijke verbouwing) kan invloed hebben op de hier aanwezige rustplaats van ruige dwergvleermuis. Deze kan door de werkzaamheden worden weggenomen of worden verstoord in zijn functionaliteit. Er zijn enkele opties mogelijk om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen:

1. De functionaliteit van de verblijfplaats blijft behouden. Verbouwingen, andere werkzaamheden én het toekomstig gebruik vinden plaats onder de voorwaarden dat:
 1. De verblijfplaats (de houten deur) niet wordt aangetast en altijd behouden blijft,
 2. de schuur volledig toegankelijk blijft voor de ruige dwergvleermuis,
 3. er geen sprake is van verstoring tijdens de werkzaamheden. Dit houdt in dat de verblijfplaats ten tijde van de werkzaamheden niet in gebruik is. Dit kan worden gedaan door een controle uit te voeren voorafgaand aan de werkzaamheden
2. De verblijfplaats kan niet worden ontzien en wordt weggenomen. Er dient een ontheffing of vergunning in bezit te zijn voordat met verstorende werkzaamheden kan worden gestart. Tevens dienen dan mitigerende maatregelen te worden getroffen, zoals het plaatsen van tijdelijke voorzieningen. Per vleermuissoort en per functie functie kunnen andere gewenningsperioden gelden.

- Het uitvoeren van nader onderzoek naar de locatie van de ruige dwergvleermuis is in dit geval niet nodig en zal, op basis van de aanwezige potenties, niet leiden tot andere conclusies dan reeds zijn vastgesteld.
- De doorlooptijd van de ontheffingsaanvraag is maximaal 6 maanden. Een ontheffingsaanvraag wordt op hoofdlijn getoetst aan de volgende criteria:
 - Afwezigheid van reële alternatieven (planning, werkwijze, locatie).
 - Wettelijk belang van de werkzaamheden (verschilt per beschermingscategorie).
 - Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort. Dit is onder andere afhankelijk van de ruimtelijke spreiding van de soort in de directe omgeving. Dit kan worden voorkomen door het treffen van voldoende mitigerende/compenserende maatregelen.

Aanwezigheid van vleermuizen in overige gebouwen in het plangebied is niet uit te sluiten. De werkzaamheden hebben echter geen betrekking tot deze potentieel geschikte bebouwing. Overige aanwezige bebouwing is ongeschikt. Negatieve effecten door externe factoren, zijnde verstoring, zijn eveneens uitgesloten.

6.2.3.2 *Essentieel functioneel leefgebied vleermuizen*

Het plangebied is potentieel geschikt als essentieel foerageergebied. Vergelijkbare dichte en hoge boom- en beplantingsstructuren zijn enkel aanwezig op een afstand circa 1,3km ten oosten van het plangebied in de Vinkeveense plassen. De beplantingsstructuren binnen het plangebied blijven echter behouden waardoor negatieve effecten op essentiële functies zijn uitgesloten. Enige kap van wat struiken en bomen is niet uitgesloten echter zal dit op voorhand geen effect hebben op de functionaliteit van het gebied

6.2.3.3 Rugstreeppad

Aanwezigheid van rugstreeppad tijdens de werkzaamheden in de graslanden is niet uitgesloten. Door de graafwerkzaamheden kunnen ondiepe plassen in een pioniersstadium ontstaan die door rugstreeppad in gebruik genomen kunnen worden als voortplantingshabitat. Vestiging tijdens de werkzaamheden kan worden uitgesloten door de werkzaamheden uit te voeren in de periode 1 november- 1 april of door het treffen van maatregelen betreffende het uitrasteren van het plangebied om migratie naar het werkgebied onmogelijk te maken.

6.3 Nationaal beschermde soorten

6.3.1 Bronnenonderzoek

6.3.1.1 Nationale Databank Flora en Fauna

Soort	Soortgroep	Provinciale vrijstelling	Soort	Soortgroep	Provinciale vrijstelling
Aardmuis	Zoogdieren	Ja	Ringslang	Reptielen	Nee
Bosmuis	Zoogdieren	Ja	Bastaardkikker	Amfibieën	Ja
Bunzing	Zoogdieren	Ja	Bruine kikker	Amfibieën	Ja
Damhert	Zoogdieren	Nee	Gewone pad	Amfibieën	Ja
Dwergmuis	Zoogdieren	Ja	Kleine watersalamander	Amfibieën	Ja
Dwergspitsmuis	Zoogdieren	Ja	Meerkikker	Amfibieën	Ja
Egel	Zoogdieren	Ja	Kwabaal	Dagvlinders	Nee
Haas	Zoogdieren	Ja	Karthuizer anjer	Dagvlinders	Nee
Hermelijn	Zoogdieren	Ja			
Huisspitsmuis	Zoogdieren	Ja			
Konijn	Zoogdieren	Ja			
Rosse woelmuis	Zoogdieren	Ja			
Veldmuis	Zoogdieren	Ja			
Vos	Zoogdieren	Ja			
Waterspitsmuis	Zoogdieren	Nee			
Wezel	Zoogdieren	Ja			

Tabel 5: Waargenomen niet vrijgestelde Nationaal beschermde soorten (Andere soorten § 3.3 Wnb) binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF, geraadpleegd 16-03-2021

6.3.2 Verkennend veldonderzoek

6.3.2.1 Vaatplanten

Tijdens het verkennend veldonderzoek zijn geen beschermde planten aangetroffen. Daarnaast zijn geen oude (kalk-)muren – geschikt voor muurbloem of andere muurvegetatie – aanwezig in het plangebied. Door de ligging van het plangebied in een sterk agrarische omgeving, met gazon of grotendeels aangeplante vegetatie zijn geschikte groeiplaatsen voor beschermde vaatplanten afwezig. Ecologische akkers of ecologisch beheerde, schrale tot matig voedselrijke, natte graslanden zijn afwezig.

6.3.2.2 *Zoogdieren*

Het plangebied en de directe omgeving zijn potentieel geschikt voor algemene soorten waarvoor in Utrecht een provinciale vrijstelling geldt. Dit betreffen o.a. de egel, bunzing, hermelijn, haas en verschillende soorten (spits-) muizen. Bos en bomen met holten en grote boomnesten zijn afwezig, waardoor aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten als boommarter, eekhoorn en damhert is uitgesloten. Het plangebied is door het ontbreken van openingen in gevels, (schuur)zolders ongeschikt voor steenmarter. Tevens zijn van deze soort tijdens het veldbezoek geen sporen aangetroffen.

Het plangebied is ongeschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen en als functioneel leefgebied van waterspitsmuis. Het plangebied bestaat uit zeer voedselrijk in gebruik zijnde agrarische percelen (kleigrond). Dekkende oevervegetatie is in het plangebied slechts in zeer lage hoeveelheid aanwezig. De oevers hebben in de zomermaanden een verwegend grazige oevervegetatie. Rietvegetaties of liesgras zijn slechts sporadisch aanwezig en bieden niet voldoende oppervlakte om te dienen als vaste rust- en verblijfplaats. Daarnaast bieden de sloten ongeschikt foerageergebied wegens een hoge voedselrijkdom en slechte waterkwaliteit.

6.3.2.3 *Amfibieën*

Het plangebied is enkel geschikt als habitat voor Nationaal beschermde soorten amfibieën waarvoor in Utrecht een vrijstelling geldt, zoals gewone pad, kleine watersalamander, bruine kikker, bastaardkikker en meerkikker. Overige beschermde amfibieën worden niet verwacht op basis van hun verspreiding en het aanwezige habitat.

6.3.2.4 *Reptielen*

Het plangebied is geschikt als leefgebied (foerageergebied) en vaste rust- en verblijfplaats voor ringslang. Verspreid liggen takkenhopen en opslagplaatsen van tuinafval die door ringslang als voortplantingsplaats gebruikt kunnen worden. Indien voortplantingsplaats vindt is eveneens de functie als overwinteringsgebied op deze locaties niet uitgesloten. Overige geschikte structuren voor overwintering zijn redelijkerwijs afwezig. Het plangebied is gelegen in een gebied met een zeer hoge grondwaterstand waardoor overwintering in de bodem niet mogelijk is. Tevens zijn er geen delen met opgebracht zand of anderzijds grote droge, vorstvrije structuren die gebruikt kunnen worden voor overwintering.

Verspreid over het terrein liggen sloten met een dichte rietvegetatie, kleine moerasgebiedjes of bodemdekkende natte vegetaties die gebruikt kunnen worden als foerageergebied.

6.3.2.5 *Vissen*

Het plangebied is ongeschikt voor volgens het bronnenonderzoek in de omgeving aanwezige kwabaal. De kwabaal is afhankelijk van diep, koel en zeer zuurstofrijk water. Dit habitat is in het plangebied niet aanwezig waardoor aanwezig kan worden uitgesloten. Aanwezigheid van grote modderkruiper is eveneens uitgesloten. Geschikt habitat voor de soort in de vorm van ondiepe watergangen met een sterk ontwikkelde watervegetatie of sloten in een (vergevoorderd) stadium van verlanding zijn afwezig. Van oorsprong zijn er tevens geen populaties van deze soort in dit habitat of de omgeving aanwezig.

6.3.2.6 *Overige soorten*

Voor overige niet vrijgestelde Nationaal beschermde soorten is het plangebied ongeschikt wegens de ligging en het aanwezige habitat.

6.3.3 Effectbeoordeling en toetsing

Het plangebied is geschikt als vaste rust- en verblijfplaats en functioneel leefgebied voor ringslang. Door de werkzaamheden worden deze structuren niet aangetast. Negatieve effecten zijn derhalve uitgesloten. Nader onderzoek is voor deze ontwikkelingen niet nodig.

Het plangebied is tevens geschikt voor Nationaal beschermde soorten waarvoor in de provincie Utrecht een vrijstelling geldt, zoals algemene (spits)muizen, egel, gewone pad, bastaardkikker, meerkikker, kleine watersalamander en bruine kikker. Nader onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht. Dit houdt in dat indien mogelijk schadelijke effecten op soorten zoals gewone pad, bruine kikker, egel en muizen zoveel mogelijk dienen te worden voorkomen. Te denken valt aan het verplaatsen van dieren naar veilige locaties buiten het werkgebied indien zij aangetroffen worden tijdens de werkzaamheden, of daar direct aan voorafgaand.

Voor overige niet-vrijgestelde Nationaal beschermde soorten is het plangebied ongeschikt.

6.4 Invasieve exoten

Tijdens het veldbezoek zijn binnen het terrein van de Wilgenborgh skeletten aangetroffen van Japanse duizendknoop, op een composthoop in het oostelijk deel van het terrein. Andere invasieve exoten zijn binnen het plan niet aangetroffen. De percelen behorende tot het huidig terrein van de Wilgenborgh blijven behouden, op enkele kleinschalige aanpassingen na. De percelen die toegevoegd worden

bestaan enkel uit een grasvegetatie. Nader onderzoek naar de exacte aanwezigheid van invasieve exoten wordt binnen het plangebied om deze reden niet noodzakelijk geacht.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 *Algemeen*

In opdracht van BWZ ingenieurs heeft Ecoresult B.V. een quickscan uitgevoerd voor het plangebied genaamd: Wilgenborgh, Waverveen. De aanleiding voor dit verzoek is de voorgenomen herontwikkeling binnen het plangebied waarvoor een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk is. Deze voorgenomen ontwikkelingen kunnen schadelijke effecten hebben op beschermde soorten en natuurgebieden.

7.2 *Beschermde gebieden*

7.2.1 Wet natuurbescherming

7.2.1.1 *Natura 2000*

Het meest dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Botshol en dit gebied heeft diverse stikstofgevoelige habitats. Een negatief effect door emissies (stikstof) als gevolg van de werkzaamheden en de korte afstand tot stikstofgevoelige habitats is op voorhand niet uitgesloten.

Nader onderzoek door middel van een AERIUS berekening is nodig. Het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming met betrekking tot gebiedsbescherming kan van toepassing zijn.

7.2.2 Omgevingsverordening Utrecht

De ontwikkelingen binnen het plangebied zijn onderdeel van het grotere geheel ten gunste van prioritaire doelstellingen uit het natuurbeheerplan voortvloeiend uit het Moerasblok 1. Negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden en zijn door de ontwikkelingen uitgesloten. Een overtreding van de Omgevingsverordening is niet aan de orde. Geadviseerd wordt voorliggende beoordeling voor te leggen aan bevoegd gezag ter goedkeuring.

7.3 *Beschermde houtopstanden*

De houtopstanden binnen het plangebied vallen onder “houtopstanden op erven of in tuinen”. Dergelijke houtopstanden zijn vrijgesteld van melding en compensatieplicht. In dit geval wordt de Wet natuurbescherming, onderdeel houtopstanden niet overtreden.

7.4 *Beschermde soorten*

7.4.1 Soorten Vogelrichtlijn

7.4.1.1 *Jaarrond beschermde nesten*

Het plangebied is geschikt voor huismus en ransuil. Negatieve effecten zijn op voorhand uitgesloten. De bebouwing en omringende beplantingen blijven behouden en de voor ransuil geschikte bomen worden niet aangetast. Nader onderzoek is niet nodig. Het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming is niet nodig.

Overige Vogelrichtlijnsoorten met jaarrond beschermde nesten worden niet verwacht.

7.4.1.2 *Algemene vogels en niet jaarrond beschermde nesten*

Schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van vogels met niet jaarrond beschermde nesten en algemene vogels zijn te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 1 maart – 15 augustus). Werken binnen het broedseizoen is enkel mogelijk indien er geen bezette nesten worden verstoord. Indien er binnen het broedseizoen gewerkt wordt is voorafgaand aan de werkzaamheden een controle door een deskundig ecooloog noodzakelijk.

Gedurende de uitvoering van het werk dient rekening gehouden te worden met mogelijke vestiging van oeverwaluw. Er kunnen maatregelen getroffen worden om vestiging te voorkomen (zie paragraaf 6.1.3.2).

7.4.2 Soorten Habitatrichtlijn

7.4.2.1 *Vleermuizen*

De werkzaamheden (functiewijziging van de schuur en mogelijke verbouwing) kan invloed hebben op de hier aanwezige rustplaats van ruige dwergvleermuis. Deze kan door de werkzaamheden worden weggenomen of worden verstoord in zijn functionaliteit. Er zijn enkele opties mogelijk om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen:

- De functionaliteit van de verblijfplaats blijft behouden. Verbouwingen, andere werkzaamheden én het toekomstig gebruik vinden plaats onder de voorwaarden dat:
 - De verblijfplaats (de houten deur) niet wordt aangetast en altijd behouden blijft,
 - de schuur volledig toegankelijk blijft voor de ruige dwergvleermuis,
 - er geen sprake is van verstoring tijdens de werkzaamheden. Dit houdt in dat de verblijfplaats ten tijde van de werkzaamheden niet in gebruik is. Dit kan worden gedaan door een controle uit te voeren voorafgaand aan de werkzaamheden
- De verblijfplaats kan niet worden ontzien en wordt weggenomen. Er dient een ontheffing of vergunning in bezit te zijn voordat met verstorende werkzaamheden kan worden gestart. Tevens dienen dan mitigerende maatregelen te worden getroffen.

De overige bebouwing en beplantingsstructuren blijven behouden. Nader onderzoek is niet nodig. Het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming is niet nodig.

7.4.2.2 *Rugstreeppad*

Aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van rugstreeppad is binnen het plangebied, in de huidige situatie, uitgesloten. Aanwezigheid van rugstreeppad tijdens de werkzaamheden in de graslanden is niet uitgesloten. Er kunnen maatregelen getroffen worden om vestiging en negatieve effecten op rugstreeppad te voorkomen, zie paragraaf 6.2.3.3.

7.4.3 Nationaal beschermde soorten

7.4.3.1 *Ringslang*

Het plangebied is geschikt als voortplantingsplaats, overwinteringsplaats en functioneel leefgebied van ringslang. Negatieve effecten zijn echter uitgesloten. Het habitat van ringslang binnen het plangebied

blijft behouden. Nader onderzoek is niet nodig. Het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming is niet nodig.

7.4.3.2 Overig

Het plangebied is potentieel geschikt voor Nationaal beschermde faunasoorten welke vrijgesteld zijn van een ontheffing in de provincie Utrecht. Voor deze soorten is er geen ontheffing vereist en nader onderzoek is niet noodzakelijk. Wel geldt voor deze soorten de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat indien mogelijk schadelijk effect op soorten zoals gewone pad, bruine kikker, egel en muizen zoveel mogelijk dient te worden voorkomen. Te denken valt aan het verplaatsen van dieren naar veilige locaties buiten het werkgebied indien zij aangetroffen worden tijdens de werkzaamheden.

7.5 Invasieve exoten

Tijdens het veldbezoek zijn binnen het terrein van de Wilgenborgh skeletten aangetroffen van Japanse duizendknoop, op een composthoop in het oostelijk deel van het terrein. Andere invasieve exoten zijn binnen het plan niet aangetroffen. De percelen behorende tot het huidig terrein van de Wilgenborgh blijven behouden, op enkele kleinschalige aanpassingen na. De percelen die toegevoegd worden bestaan enkel uit een grasvegetatie. Nader onderzoek naar de exacte aanwezigheid van invasieve exoten wordt binnen het plangebied om deze reden niet noodzakelijk geacht.

7.6 Samenvatting benodigd onderzoek

	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december
Natura 2000 (AERIUS)												

Tabel 6: Samenvatting benodigd nader onderzoek.

7.7 Aanbevelingen

Los van de onderzoeksresultaten, maar als duurzame inrichtingsmaatregel “inclusief bouwen voor vleermuizen en vogels, heeft het de ecologische voorkeur om rekening te houden met de wensen van vleermuizen en vogels in het nieuwe ontwerp. Gebruik bijvoorbeeld inbouwkasten voor vleermuizen en broedvogels binnen het plangebied. Tevens kan worden ingespeeld op te verwachten ontwikkelingen in de omgeving van het plangebied.

8 Geraadpleegde bronnen

8.1 *Literatuur*

- Cardinaals J.T.B., J. Daamen, G.F.J. Smit & H. van Ziel, 2019. Woningbouw en Natura 2000. Vuistregels bij het beoordelen van stikstofdepositie. Bureau Waardenburg Rapportnr. 19-246. Bureau Waardenburg, Culemborg.
- Veen, K., van, 2020. Quicksan. In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte. Plangebied: Moerasblok 1, Waverveen. Rapportkenmerk ER20200114v01. Ecoresult B.V., Dordrecht.

8.2 *Internet*

Beschermde gebieden & soorten

- <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>
- <https://calculator.aerius.nl/calculator/?locale=nl>
- <https://www.provincie-utrecht.nl/loket/kaarten/geo/nnn/>
- <https://download.geodata-utrecht.nl/>
- <https://webkaart.provincie-utrecht.nl/viewer/app/Webkaart>
- <http://ehs-wijzer.provincie-utrecht.nl/orientatie.html>
- <http://geo-point.provincie-utrecht.nl/pages/natuur--landschap>
- https://ruimtelijkeplannen.provincie-utrecht.nl/NL.IMRO.9926.SVNatuur2016-VA01?s=SAGsXDZ2AV7aikfER0EdcZ_AAAAYQwAc

Kadastrale Kaarten

- <https://bagviewer.kadaster.nl/lvbag/bag-viewer/index.html>

Kennisdocumenten soorten

- <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

Nationale Databank Flora en Fauna

- <https://ndff-ecogrid.nl/>

Natuurwetgeving

- www.rvo.nl

PDOK – Publieke Dienstverlening op de Kaart

- <http://pdokviewer.pdok.nl>

Vleermuisprotocol 2021

- <https://www.netwerkgroenebureaus.nl/downloads/category/20?download=812>

Bijlage 1 Foto-impressie plangebied

Composthoop met skeletten van Japanse duizendknoop. Foto: K.J. van Veen / Ecoresult B.V.

Oprit met rechts het woonhuis en links het clubgebouw. Foto: K.J. van Veen / Ecoresult B.V.

Typisch beeld van het plangebied met staplaatsen en een diverse beplanting van bomen en struiken. Foto: K.J. van Veen | Ecoresult B.V.

Schuur en deur waarachter de ruige dwergvleermuis is aangetroffen. Foto: K.J. van Veen / Ecoresult B.V.